Stručni rad

ŠTAFETNO TIPKANJE KAO INOVATIVAN MODEL RAZVOJA DAKTILOGRAFSKIH, DIGITALNIH I TIMSKIH KOMPETENCIJA

Aleksandra Hohnjec
Ekonomska i birotehnička škola Bjelovar

Jadranka Dorešić
Srednja škola Ivan Švear Ivanić Grad

Sažetak

Digitalna transformacija društva i poslovnih procesa posljednjih je godina značajno promijenila način rada, komunikacije i stvaranja digitalnih sadržaja. Uz razvoj informacijskih tehnologija sve se više naglašava potreba za kompetencijama koje nadilaze individualno izvršavanje zadataka te uključuju suradnju, timski rad i učinkovitu komunikaciju u digitalnom okruženju. U području kompjutorske daktilografije natjecanja su tradicionalno bila usmjerena na individualnu brzinu i točnost tipkanja, pri čemu su se procjenjivale prvenstveno tehničke sposobnosti pojedinca. Međutim, suvremeni zahtjevi tržišta rada sve više ističu važnost sposobnosti zajedničkoga rada na dokumentima, koordinacije aktivnosti i preuzimanja odgovornosti za zajednički rezultat. Kao odgovor na navedene promjene Intersteno Congress Liverpool 2026 po prvi put uvodi Team Relay Typing Challenge kao demonstracijsku disciplinu. Riječ je o natjecateljskom modelu u kojem članovi nacionalnog tima zajednički izrađuju jedan tekst koristeći isto računalo, pri čemu svaki sudionik nastavlja rad tamo gdje je prethodni član završio. Takav koncept natjecanja predstavlja značajan iskorak u odnosu na tradicionalna pojedinačna natjecanja jer, uz daktilografsku izvrsnost, zahtijeva razvijene organizacijske, komunikacijske i timske vještine. U radu se analiziraju obilježja štafetnog tipkanja, njegove specifičnosti i izazovi te njegova obrazovna vrijednost u razvoju digitalnih, daktilografskih i suradničkih kompetencija. Posebna pozornost posvećena je mogućnostima primjene ovoga modela u nastavi kompjutorske daktilografije te njegovoj povezanosti s kompetencijama potrebnima za uspješno djelovanje u suvremenom poslovnom okruženju.

Ključne riječi: štafetno tipkanje, kompjutorska daktilografija, Intersteno, timski rad, digitalne kompetencije

1. Uvod

Razvoj informacijskih i komunikacijskih tehnologija posljednjih desetljeća snažno je utjecao na način obavljanja administrativnih i poslovnih poslova. Dokumenti se danas izrađuju, uređuju i dijele u digitalnom okruženju, a zaposlenici različitih profila svakodnevno surađuju na zajedničkim zadacima koristeći suvremene digitalne alate. Poslodavci pritom od zaposlenika ne očekuju samo stručna znanja, nego i razvijene komunikacijske vještine, prilagodljivost i sposobnost rada u timu. Kompjutorska daktilografija važan je dio obrazovanja budućih administrativnih i poslovnih djelatnika. Nastava daktilografije tradicionalno je usmjerena na razvoj pravilne tehnike tipkanja, povećanje brzine unosa teksta i smanjenje broja pogrešaka. Slično tome, natjecanja u tipkanju tijekom desetljeća bila su usmjerena na individualna postignuća natjecatelja, pri čemu su se vrednovali brzina, točnost i izdržljivost tijekom tipkanja.
Promjene na tržištu rada pokazale su kako tehničke vještine više nisu dovoljne za uspješno profesionalno djelovanje. Sve veća važnost pridaje se suradnji, koordinaciji aktivnosti i zajedničkom ostvarivanju ciljeva. Upravo zato posebno je zanimljivo uvođenje nove demonstracijske discipline Team Relay Typing Challenge na Intersteno Congressu Liverpool 2026. Riječ je o prvom međunarodnom natjecanju ovakvoga tipa koje u središte stavlja timsku suradnju. Za razliku od klasičnih natjecanja u tipkanju, gdje svaki natjecatelj samostalno ostvaruje rezultat, u štafetnom tipkanju rezultat ovisi o zajedničkom radu svih članova tima. Time se natjecanje približava stvarnim poslovnim situacijama u kojima više osoba zajednički sudjeluje u izradi, obradi i uređivanju istoga dokumenta.

2. Razrada

2.1. Koncept štafetnog tipkanja

Team Relay Typing Challenge prvi će put biti predstavljen na Intersteno Congressu Liverpool 2026 kao demonstracijska disciplina. Svaku državu predstavlja jedan nacionalni tim koji se, prema pravilima natjecanja, sastoji od četiri člana, dok je u iznimnim slučajevima dopušten nastup s tri člana. Natjecanje se odvija na jednom prijenosnom računalu koje koriste svi članovi tima. Svaki natjecatelj tipka dvije minute i trideset sekundi, nakon čega njegovo mjesto preuzima sljedeći član. Novi sudionik nastavlja tipkati točno na mjestu na kojem je prethodni natjecatelj završio. Ukupno trajanje nastupa jednog tima iznosi deset minuta. Posebnost ovoga modela nalazi se u činjenici da cijeli tim izrađuje zajednički dokument. Konačni rezultat nije zbroj pojedinačnih rezultata, nego odraz uspješnosti suradnje svih članova tima. Upravo zbog toga štafetno tipkanje predstavlja jedinstvenu kombinaciju daktilografske izvrsnosti, organiziranosti i timskog rada.

2.2. Specifičnosti i izazovi štafetnog modela

Iako se na prvi pogled može činiti da je riječ o jednostavnoj prilagodbi postojećih natjecanja u tipkanju, štafetni model uvodi niz novih izazova za sudionike. Prvi izazov predstavlja kratko vrijeme nastupa svakoga člana tima. Natjecatelji koji su navikli na standardna desetominutna natjecanja moraju se prilagoditi znatno kraćem

vremenskom okviru. U samo dvije minute i trideset sekundi potrebno je postići maksimalnu koncentraciju, održati visoku brzinu tipkanja te pritom sačuvati potrebnu razinu točnosti. Drugi izazov odnosi se na prijelaz između članova tima. Svaki natjecatelj mora u vrlo kratkom vremenu nastaviti rad prethodnika bez narušavanja kontinuiteta teksta. Uspješna primopredaja zahtijeva uvježbanost, međusobno razumijevanje i unaprijed dogovorenu strategiju rada. Dodatnu složenost stvara korištenje zajedničke opreme. Budući da svi članovi koriste isto prijenosno računalo, potrebno je uskladiti različite navike rada, položaje ruku i način korištenja računalne opreme. Zbog toga priprema za natjecanje ne uključuje samo razvoj daktilografskih sposobnosti nego i uvježbavanje timske koordinacije. Posebno je zanimljivo pitanje jednakosti uvjeta među državama sudionicama. Natjecatelji pišu na službenim jezicima svojih država, što može utjecati na složenost teksta, prosječnu brzinu tipkanja i konačni rezultat. Takve okolnosti dodatno naglašavaju važnost pažljivog oblikovanja pravila natjecanja.

2.3. Razvoj daktilografskih i digitalnih kompetencija

Unatoč novim elementima timskog rada, uspješnost u štafetnom tipkanju i dalje u velikoj mjeri ovisi o kvalitetno razvijenim daktilografskim vještinama. Sudionici moraju demonstrirati brzinu, preciznost i dosljednost tijekom unosa teksta. Istodobno ova disciplina potiče razvoj brojnih digitalnih kompetencija. Natjecatelji razvijaju sposobnost snalaženja u digitalnom okruženju, učinkovito upravljaju dokumentima te usvajaju navike rada koje odgovaraju suvremenim poslovnim procesima. Važna je i potreba za kontinuiranim praćenjem sadržaja dokumenta. Svaki natjecatelj mora razumjeti kontekst teksta, brzo se uključiti u proces rada i nastaviti zadatak bez zastoja. Takve aktivnosti razvijaju koncentraciju, organiziranost i sposobnost brze prilagodbe promjenama. U suvremenom poslovanju upravo su takve kompetencije neophodne za učinkovito sudjelovanje u timskim projektima i radu na zajedničkim digitalnim dokumentima.

2.4. Timski rad i suradničko učenje

Jedna od najvećih vrijednosti štafetnog tipkanja nalazi se u njegovoj povezanosti sa suradničkim učenjem. Za razliku od klasičnih individualnih natjecanja, uspjeh ovisi o doprinosu svih članova tima. Sudionici moraju razvijati međusobno povjerenje, odgovornost i spremnost na suradnju. Svaki član tima odgovoran je za vlastiti dio zadatka, ali i za ukupni rezultat ekipe. Time se razvija svijest o važnosti zajedničkoga cilja i međusobne povezanosti svih sudionika. Tijekom priprema potrebno je osmišljavati strategije, raspodijeliti odgovornosti i uvježbavati prijelaze između članova tima. Takve aktivnosti razvijaju komunikacijske i organizacijske vještine koje su važan dio suvremenih profesionalnih kompetencija.
Posebna vrijednost ovoga modela jest činjenica da učenicima i natjecateljima pokazuje kako individualna izvrsnost nije jedini preduvjet uspjeha. Jednaku važnost imaju suradnja, prilagodljivost i sposobnost zajedničkog djelovanja.

2.5. Mogućnosti primjene u nastavi kompjutorske daktilografije

Štafetno tipkanje može se uspješno primijeniti i u nastavnom procesu. Nastavnici kompjutorske daktilografije mogu organizirati aktivnosti koje će simulirati uvjete natjecanja i omogućiti učenicima razvoj tehničkih i socijalnih kompetencija.

Učenici se mogu podijeliti u manje skupine koje zajednički izrađuju tekst tijekom unaprijed određenog vremena. Svaki učenik preuzima dio zadatka i nastavlja rad prethodnoga člana skupine. Na taj način razvijaju se brzina i točnost tipkanja, ali i osjećaj odgovornosti prema zajedničkom rezultatu. Takve aktivnosti mogu se provoditi tijekom redovite nastave, školskih natjecanja, projektnih dana ili izvannastavnih aktivnosti. Dodatna motivacija proizlazi iz natjecateljskog elementa koji učenike potiče na kontinuirano usavršavanje vlastitih vještina. Primjena štafetnog modela u nastavi omogućuje povezivanje daktilografije sa suvremenim konceptima suradničkog učenja i aktivnog sudjelovanja učenika u procesu stjecanja znanja.

2.6. Priprema učenika za tržište rada

Današnji poslovni sustavi sve se više temelje na timskom radu i zajedničkom upravljanju informacijama. Dokumenti nastaju suradnjom više osoba, a uspješnost poslovnih procesa često ovisi o kvaliteti komunikacije među članovima tima.
U takvim okolnostima zaposlenici moraju znati učinkovito surađivati, preuzimati odgovornost i prilagođavati se različitim radnim situacijama. Poslodavci posebno cijene osobe koje uz stručne kompetencije posjeduju razvijene komunikacijske i organizacijske vještine. Štafetno tipkanje omogućuje razvoj upravo takvih sposobnosti. Sudionici uče raditi pod vremenskim pritiskom, prilagođavati se radu drugih osoba i doprinositi ostvarivanju zajedničkog cilja. Zbog toga ovakve aktivnosti mogu predstavljati vrijedan dio obrazovanja budućih administrativnih, poslovnih i uredskih djelatnika.

3. Zaključak

Uvođenje discipline Team Relay Typing Challenge na Intersteno Congressu Liverpool 2026 predstavlja značajan iskorak u razvoju međunarodnih natjecanja iz kompjutorske daktilografije. Po prvi put naglasak nije isključivo na individualnoj brzini i točnosti tipkanja, nego i na suradnji, koordinaciji i zajedničkom ostvarivanju rezultata.
Štafetno tipkanje uspješno povezuje tradicionalne daktilografske vještine s kompetencijama koje suvremeno tržište rada smatra iznimno važnima. Razvijaju se digitalne, organizacijske, komunikacijske i timske kompetencije, a natjecatelji stječu iskustva koja ih pripremaju za stvarne profesionalne situacije. Posebna vrijednost ove discipline ogleda se u mogućnosti njezine primjene u nastavi kompjutorske daktilografije. Uvođenjem aktivnosti koje se temelje na štafetnom modelu nastavnici mogu obogatiti nastavni proces, povećati motivaciju učenika i pridonijeti razvoju suradničkoga učenja. Može se zaključiti kako štafetno tipkanje predstavlja prijelaz od tradicionalnog vrednovanja individualne daktilografske uspješnosti prema modelu koji jednaku važnost pridaje suradnji i zajedničkom radu. Upravo zato ova disciplina ima potencijal postati važan dio budućih natjecanja, ali i vrijedan alat za razvoj kompetencija potrebnih u digitalnom i poslovnom okruženju 21. stoljeća.

4. Literatura

[1.] https://www.daskeyboard.com/blog/typing-races-team-building (22.7.2026.)
[2.] https://intersteno2026.org/infoTeamTyping.php (22. 7. 2026.)
[3.] https://note.com/hs_informatics/n/nf1dd88667676?hl=en (22. 7. 2026.)